

ಮಾಯಾದೂರ

ಮಾಯಾವತಿ

ಸ್ವಾಮಿ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಂದ

ಇದೇ ಹಿಮಾಲಯವಾಗಿ,
ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶ್ರಮವಿದ್ದಿದ್ದರೆ!

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ (ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ)

‘ಹಿಮಾಲಯ’ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದರೇ ಸಾಕು, ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ, ಬೃಹದಾಕಾರದ ಭಾವತರಂಗ ಯಾವುದೋ ಅವರ್ಣನೀಯ ಆನಂದವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದು. ಈ ಭಾವನೆಗೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಸೀಮೆಯಿಲ್ಲ, ದೇಶ-ವಿದೇಶದ ಗಡಿಯಿಲ್ಲ. ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸ ತನ್ನ ರಘುವಂಶ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ‘ಅಸ್ತುತ್ವರಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ದೇವತಾತ್ಮಾ ಹಿಮಾಲಯೋ ನಾಮ ನಗಾಧಿರಾಜಃ’ ಎಂದು ಈ ಪರ್ವತಸ್ತೋಮವನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಭರತಖಂಡದ ಶಿರೋಭೂಷಣದಂತೆ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದವರೆಗೂ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿರುವ ಈ ಪರ್ವತ ರಾಶಿಯು ತನ್ನ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವತೆಯನ್ನೇ ಸೆರೆಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನಾ ಮುಂದೆ ತಾ ಮುಂದೆ ಎಂದು ಪೈಪೋಟಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮೇಲೇರುವ ಶಿಖರಗಳು, ಸಹಸ್ರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಶುಭ್ರ ಹಿಮರಾಶಿ, ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗ, ಪ್ರಯಾಣಿಕನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ವಿವಿಧ ಹೂಗಿಡಗಳ ಕಣಿವೆಗಳು, ಮುಗಿಲೆತ್ತರದಿಂದ ಸುರಿದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಅಮೃತಧಾರೆಯಂತಿರುವ ಜಲಪಾತಗಳು, ಕಲ್ಲನ್ನೇ ಕೊರೆದು ನುಗ್ಗಿನಲಿಯುವ ನದಿಗಳು - ಆ ಪರ್ವತರಾಜನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾದೀತೇ! ಇದಲ್ಲದೇ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಋಷಿಮುನಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಪಸ್ಸು, ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಹಿಮವಂತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಮಾಲಯದ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯವು ಸಹ ದೊರಕುತ್ತಿದೆ.

ಹಿಮಾಲಯದ ಹಂಬಲ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಹಿಮಾಲಯವೆಂದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ. ತಮ್ಮ ಪರಿವಾಜಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಇರಲು ಬಯಸಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲೇ. ಶ್ರೀ ಪ್ರಮದದಾಸ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಬರೆದ ೬.೭.೧೮೯೦ರ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ, ‘ನಾನು ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ತವಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಹಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ದೀರ್ಘಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದು, ಧ್ಯಾನಸ್ಥರಾಗುವ ಅವರ ಆಸೆ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ವಿಧಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದಿತ್ತು.

ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಒಲವು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅವರನ್ನು ಧ್ಯಾನಸಿದ್ಧರೆಂದೇ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದಿಂದಲೂ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅವರು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನ ರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗುವುದೇ ಅವರ ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ‘ನಾನೆಂದೂ ಪ್ರಚಾರಕನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಆಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ-ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ಹಿಮಾಲಯ ದಲ್ಲಿ’ ಎಂದು ಪೊ. ಜೆ. ಹೆಚ್. ಝೆಟ್ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೇ ೧೮೯೪ರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಿಸ್. ಫಿಲಿಪ್ಸ್‌ರವರ ಸುಂದರ ನಿವಾಸವನ್ನು ಕಂಡು ಹೇಲ್ ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ ಬರೆದ ೨೬.೭.೧೮೯೪ರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ‘ಇದೇ ಹಿಮಾಲಯವಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶ್ರಮವಿದ್ದಿದ್ದರೆ!’ ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದರು. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅವರ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಮಾಯಾವತಿಯ ಅದ್ವೈತ ಆಶ್ರಮದ ಸ್ಥಾಪನೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲುಗಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆ, ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಾದಿಗಳಿಲ್ಲದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಕೇಂದ್ರವಿದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದ್ವೈತ ಮತದ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವ, ದೇವಿಯರ ಪೂಜೆ ವಾಡಿಕೆ. ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಆದರ್ಶವಾದ ಶಿವನಿಗೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ, ನೈವೇದ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ದ್ವೈತ ಭಾವನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಕೊಡದು ಎಂದೇ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಕಟ್ಟಾಚ್ಛ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಿದೇಶೀಯರ ನೆರವಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮೊದಲ ಆಶ್ರಮವಿದು. ಇಂತಹ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂತು? ಯೂರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೮೯೬ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಭೇಟಿಯತ್ತಾಗ, ಅವರೊಡನೆ ಸೆವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳೂ ಇದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಂದ ವೇದಾಂತ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಸಾಧನೆಗೈಯಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿದರು ಶ್ರೀ ಜೇಮ್ಸ್ ಹೆನ್ರಿ ಸೆವಿಯರ್ ಮತ್ತು ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಎಲಿಜಬೆತ್ ಸೆವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳು. ಮೊದಲ ಭೇಟಿಯಲ್ಲೇ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು, ‘ತಾಯಿ, ಸೆವಿಯರ್ (ಹಾಗೆಂದೇ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು), ನೀವು ಭಾರತಕ್ಕೆ

ಬರಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಾನು ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.' ಹಿಮಾಚ್ಛಾದಿತ ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಕಂಡು ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಹಿಮಾಲಯದ ನೆನಪಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಹಂಬಲ ಮತ್ತಷ್ಟು ದೃಢವಾಯಿತು. ಆಲ್ಪೋರದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತದ ಸಾಧನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ಮುಡಿಪಾಗಿಡಲು ಸಿದ್ಧವಿರುವ ಸೆವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳಂತಹ ವಿದೇಶೀಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಆಲ್ಪೋರದ ಶ್ರೀ ಲಾಲಾ ಬದ್ರಿ ಪಾ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಜಾಗವೊಂದನ್ನು ಖರೀದಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿ ಪತ್ರ ಬರೆದರು.

ಸೆವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳ ಆಗಮನ

ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದಾಗ ಅವರೊಡನೆ ಸೆವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳೂ ಬಂದರು. ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪುತ್ರನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಭಾರತವು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಸಾಹದ ಚಿಲುಮೆ. ಭಾರತದ ಪರಂಪರೆಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಕೆಚ್ಚಿದೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ ಧೀರ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಭ್ರಮ. ಸೆವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಆಲ್ಪೋರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಥಾಮಸ್‌ನ್ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಭಾರತ'ದ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ರಾಜಮ್ ಆಯರ್ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಅಸು ನೀಗಿದರು. ಆದಕಾರಣ, ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಹಿಮಾಲಯದಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸೆವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು. ಥಾಮಸ್‌ನ್ ಹೌಸ್ 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಭಾರತ'ದ ಎರಡನೇ ಮನೆಯಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಸೆವಿಯರ್ ಅದರ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆದರು. ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ವರೂಪಾನಂದರು ಅದರ ಪ್ರಥಮ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಸಂಪಾದಕರಾದರು. 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಭಾರತ'ಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾಯಿ ನಿಲಯವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು ಸೆವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳು.

ಮಾಯಾವತಿಯ ಸುಂದರವಾದ ಚಹಾ ತೋಟವನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೆವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳು ಅದನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದರು. ೮೦೦ ನಾಲಿಗಳು (ಸುಮಾರು ೪೧ ಎಕರೆ) ವಿಸ್ತಾರದ ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಅವರ ಹೃನ್ಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. ೬,೮೦೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ, ಹಸಿರು ಗಿಡ-ಮರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಮಾಯಾವತಿಯ ಒಂದೆಡೆ ಹಿಮಾಚ್ಛಾದಿತ ಶಿಖರಗಳ ಭವ್ಯ ದೃಶ್ಯ, ಸನಿಹದಲ್ಲೇ ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆ, ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮಧುರ ಕಲರವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ ಎಲ್ಲರ ಸ್ವೀಕಾರ ಪಡೆಯಿತು. ಸಾಧನೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದ ಮಾಯಾವತಿ ಎಲ್ಲರ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ವಿವೇಕಾನಂದರು ೧೯೦೦ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೯ರಂದು ದ್ವಿತೀಯ ಬಾರಿಯ ವಿದೇಶ ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದರು.

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸೆವಿಯರ್‌ರ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಳಜಿ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವರು ಹಿಂದಿರುಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸೆವಿಯರ್ ಅಸುನೀಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸೆವಿಯರ್‌ರನ್ನು ಸಂತೈಸಲು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಕೂಡಲೇ ಮಾಯಾವತಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದರು. ೧೯೦೧ರ ಜನವರಿ ೩ರಂದು ಮಾಯಾವತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದರು. ಅವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಿಂದ ಮಾಯಾವತಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದ ಚಿಲುಮೆ ಹರಿಯಿತು. ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ಪೂರ್ಣವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಮಾರ್ಚ್ ೧೯, ೧೮೯೯ರಂದೇ ಉದ್ಘಾಟಿತವಾಗಿದ್ದ ಕೇಂದ್ರದ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಸ್ವರೂಪಾನಂದರಿಗೆ ಬರೆದ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ : 'ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಮಾನವನು ತನಗೆ ತಾನೇ ಪ್ರಭು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅದ್ವೈತವೇ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾರುಮಾಡುವುದು.... ಇದುವರೆಗೆ ಈ ಭವ್ಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ದ್ವೈತಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ.... ಈ ಒಂದು ಸತ್ಯ ಯಾವ ಬಂಧನವೂ ಇಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ನಾವು ಅದ್ವೈತ ಆಶ್ರಮವನ್ನು, ಹಿಮಾಲಯದ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲು ಅದ್ವೈತ ಭಾವವು ಎಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತೋ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವೆವು.... ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಸರಳವಾದ ಅದ್ವೈತವನ್ನಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೇರಾವುದನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿದರೂ, ನಾವು ಈ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಅದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿಡುವೆವು.' (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂಪುಟ ೫, ಪುಟ ೩೮೦)

ಅದ್ವೈತ ಸಾಧನೆಯತ್ತ

ವಿವೇಕಾನಂದರು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪೂಜಾಕೊಠಡಿಯೊಂದು ತಯಾರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಬೇಸರಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅದ್ವೈತ ಸಾಧನೆಗೆ ಈ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕೆಂಬ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಮಾಯಾವತಿಯು ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ತೀವ್ರವಾದ ಚಳಿ, ಏಕಾಂತತೆಯ ಆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯದ ಸೌಕರ್ಯಗಳೇ ಅಲಭ್ಯ. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ವೈತ ಆಶ್ರಮವು ತನ್ನ ಧೈಯವನ್ನು ಮೂರು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಬಯಸಿದ್ದರು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು, ಪ್ರವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಪ್ರಕಟನಾ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಮಾಯಾವತಿಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾ ತಂಗಿದ ಅದ್ವೈತಾಶ್ರಮದ ಸಾಧುನಿವಾಸದ ವಿಹಂಗಮ ನೋಟ

ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವುದು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು. ಉಚಿತ ಔಷಧೋಪಚಾರ, ಅತಿಥಿಗೃಹಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಸೇವೆ ನಡೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಬಯಸಿದ್ದರು. ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನದಿಂದಲೇ ಶುರುವಾಯಿತು ನಿರಂತರವಾದ ಸೇವಾಕಾರ್ಯ. ಶ್ರೀಮತಿ ಸೆವಿಯರ್ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಸತತವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ವಿದೇಶದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಕೊನೆ ಜೀವನವನ್ನು ಕಳೆದರು. ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ವರೂಪಾನಂದರು, ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಜಾನಂದರಂತಹ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತು.

ಮಾಯಾವತಿಯ ಅದ್ವೈತ ಆಶ್ರಮವು ಆರಂಭವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಶತಕವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕಟನಾ ವಿಭಾಗವು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ ಮತ್ತಿತರ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ, ಶ್ರೀ ಮಾತೆ ಶಾರದಾದೇವಿಯವರ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದಾದಿ ಶಿಷ್ಯರ ಜೀವನ, ಬರಹ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಭಾರತ' ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ತನ್ನ ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಬರಹಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಸಿಕವಾಗಿದೆ. ಮಾಯಾವತಿಯ ಉಚಿತ ಔಷಧಾಲಯವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರ ಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ ಅಪಾರವಾದ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ೧೯೦೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ಸೇವಾಕಾರ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡರಿಯದ ಆ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಜನರು ಬಹು ದೂರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ, ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತಾರೆ, ರೋಗ

ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ. ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಕ್ಷಯರೋಗ, ಆಸ್ತಮಾ, ಕ್ರೂರಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದಾದ ಗಾಯಗಳು ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉಪಚಾರವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಉಚಿತ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು ೧೪೦೦ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ರೋಗಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣಸಂಘದ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆದರ್ಶ ಶಿವಜ್ಞಾನೇ ಜೀವ ಸೇವಾ-ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ರೋಗಿಗಳ ದೀನರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಜೀವಿಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಯಾವತಿ ಧೀರ ಸ್ಥಿರಗತಿಯಿಂದ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ. ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚದ ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣದಿಂದ, ನಗರ ಜೀವನದ ಗೊಂದಲಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಇದು ಸಂಸಾರದ ಬೇಗೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಬೇಸತ್ತು ಭಕ್ತಜನರಿಗೆ ಶುಭ್ರ ಪರಿಸರ, ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಸುಂದರ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಹ್ಲಾದವನ್ನು ನೀಡಿ ಸಂತೈಸುತ್ತಿದೆ, ಭಿನ್ನತೆ ವೈಷಮ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ದೂರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಬಯಸಿದಂತೆ ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ವೈಕ್ರಿತ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಏಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆದರ್ಶ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಹಸ ನಾಗಬೇಕು, ಸಫಲವಾಗಬೇಕು. ಇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವತಿಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ವರದಾನವಾಗಿರುವ ಈ ಆಶ್ರಮವು ಸೌಮ್ಯ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ನಿರಾಡಂಬರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಾಲ ಸಲ್ಲಿಸಲಿ !

